

МАКЕДОНСКИ
ЦЕНТАР ЗА
МЕЃУНАРОДНА
СОРАБОТКА

*Истражување на перцепциите на јавноста
за актуелните општествени и политички теми*

**Заедно за евроатлантската перспектива
- поделени во перцепцијата за посветеноста**

Александар Кржаловски

Скопје, 30 јули 2012 г.

Издавачи

Македонски центар за меѓународна соработка
Институт за демократија Социетас цивилис – Скопје (ИДСЦС)

За издавачите

Александар Кржаловски, прв извршен директор
Димче Митрески, извршен директор
Владимир Мисев, претседател на ИДСЦС

Автор

Александар Кржаловски

Подготовка

Даниела Стојанова

Скопје, 30 јули 2012 г.

Контакт

Адреса: МЦМС, ул. Никола Парапунов бб; пошт. фах 55, 1060 Скопје.
Тел. +389/2/3065-381; Факс: +389/2/3065-298; е-пошта: mcms@mcms.mk; Веб: www.mcms.mk.
Scribd: <http://www.scribd.com/people/documents/2996697>; SlideShare http://www.slideshare.net/mcms_mk
Facebook: <http://www.facebook.com/mcms.mk>; Twitter: http://twitter.com/mcms_mk

Мислењата што се изразени овде му припаѓаат на авторот и не ги одразуваат ставовите на издавачите.

МЦМС/ИДСЦС

Сите права се задржани, репродуцирањето, копирањето, трансмисијата или преводот на кој било дел од оваа публикација може да се изврши единствено под следните услови: со претходна дозвола на издавачите, заради цитирање во анализа на книгата и под услови изложени во продолжение.

Авторското право на оваа публикација е заштитено, но публикацијата може да се репродуцира на кој било начин и без наплата за едукативни намени. За копирањето во други услови, за употреба во други публикации или пак за превод или адаптација, треба да се обезбеди претходна дозвола од издавачите.

ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) и Институтот за демократија (ИДСЦС) во јули 2012 г. спроведоа истражување за ставовите на граѓаните за надворешната политика на Република Македонија и односите со Европската Унија (ЕУ), што се состои од прашања кои се однесуваат на стратешката ориентација на Македонија во надворешната политика и постигнувањата на Владата на тој план, како и на процесот на интеграцијата во Европската Унија.

Македонските граѓани се заедно за евроатлантските интеграции, односно евроатлантските интеграции се избор на мнозинството граѓани (61,4 %) за стратешка ориентација на Македонија, без разлика на етничката припадност. Граѓаните не согледуваат алтернатива на евроатлантските интеграции и поддршката за други ориентации (БРИК, стратешко партнерство со САД, Турција и Израел) е незначителна.

Во однос на исправноста на надворешната политика на Македонија, граѓаните се поделени, околу една третина сметаат дека надворешната политика на Македонија се води во исправна насока (30 %), погрешна насока (33,6 %) и се неутрални (23,8 %) или немаат мислење за тоа (12,6 %). Постојат разлики во перцепциите по основа на етничката припадност и повеќе етнички Македонци, сметаат дека надворешната политика се води во исправна насока (33,7 %) наспроти тие што сметаат дека се води во погрешна (29 %), додека повеќе од двојно етнички Албанци имаат перцепција дека насоката е погрешна (42,6 %), отколку исправна (20,6 %).

За интеграциите на Македонија во Европската Унија се истражувани перцепциите за посветеноста на Владата на ЕУ-интеграциите, за приоритетноста на проширувањето на ЕУ воопшто и посебно приемот на Македонија, како и за временската перспектива на ЕУ-членството на Македонија.

Перцепциите на граѓаните за посветеноста на Владата на интеграциите на Македонија во ЕУ и НАТО се поделени, 43,2 % сметаат дека Владата не прави сè што е неопходно за интеграциите, наспроти 37,6 % кои сметаат дека Владата прави сè што е неопходно за евроатлантската интеграција на Македонија. Скоро секој втор граѓанин, односно 47,3 % сметаат дека проширувањето не е приоритет за ЕУ, наспроти 34,6 % кои мислат дека е приоритет за ЕУ. Повеќето граѓани сметаат дека ЕУ не сака Македонија да стане нејзина членка (44,3 %), наспроти 38,4 % кои сметаат дека сака да стане нејзина членка.

Постои етничка поделеност во перцепцијата за посветеноста за членство во ЕУ. За етничките Македонци, ЕУ не е посветена на членството, за етничките Албанци не е посветена Владата. Повеќето етнички Македонци (41,8 %) сметаат дека Владата на Македонија прави сè што е потребно за интеграцијата во ЕУ (и НАТО), а дека проширувањето во овој контекст не е приоритет на ЕУ (52,7 %) и дека ЕУ не сака Македонија да биде нејзина членка (51,3 %). Од друга страна, етничките Албанци (56,8 %) сметаат дека Владата на Македонија не прави сè што е потребно за интеграцијата во ЕУ (и НАТО), а дека проширувањето во овој контекст е приоритет на ЕУ (52,7 %) и дека ЕУ сака Македонија да биде членка (57 %).

Секој четврти граѓанин смета дека Македонија ќе стане членка на ЕУ за 6 до 10 години и заедно со тие што се поголеми оптимисти, секој втор граѓанин има очекување за членство за десет години од сега. За разлика од нив секој петти граѓанин смета дека Македонија нема никогаш да стане членка на ЕУ.

За методологијата: Истражувањето е спроведено со теренска анкета – лице во лице во домаќинствата од 19 до 26 јули 2012 г. на репрезентативен примерок од 1.600 испитаници. Популациската рамка на примерокот беше население постаро од 18 години, а критериуми за репрезентативност беа: пол, етничка припадност, возрасти место на живеење. Теренската анкетата ја спроведе Институтот за демократија Социетас цивилис (ИДСЦС). Сите резултати од ова истражување се подложни на статистичка грешка од 2,45 %.

Заедно за евроатлантската перспектива - поделени во перцепцијата за посветеноста

ВОВЕД

Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) во рамките на своите активности за испитување на перцепциите на јавноста за актуелните општествени и политички теми, во јули 2012 г. спроведе истражување за ставовите на граѓаните за надворешната политика на Република Македонија и односите со Европската Унија.

Методологија

Истражувањето е спроведено со теренска анкета – лице во лице во домаќинствата од 19 до 26 јули 2012 г. на репрезентативен примерок од 1.600 испитаници. Популациската рамка на примерокот беше население постаро од 18 години, а критериуми за репрезентативност беа: пол, етничка припадност, возраст и место на живеење. Теренската анкетата ја спроведе Институтот за демократија Социетас цивилис (ИДСЦС). Сите резултати од ова истражување се подложни на статистичка грешка од $\pm 2,45\%$. Во прилог следуваат резултатите од истражувањето.

НАОДИ

Истражувањето се состои од прашања кои се однесуваат на стратешката ориентација на Македонија во надворешната политика и постигнувањата на Владата на тој план, како и на процесот на интеграцијата во Европската унија.

Стратешка ориентација на Македонија

Граѓаните се прашани за нивните ставови, односно што треба да биде, за стратешката ориентација на Македонија, со понуден избор на евроатлантски интеграции, за стратешко партнерство со САД, Турција и Израел, стратешко партнерство со БРИК (Бразил, Русија, Индија и Кина) и ништо од наведеното.

Графикон 1: Што треба да биде стратешка ориентација на Македонија?

*Бразил, Русија, Индија и Кина

Мнозинството граѓани на Македонија (61,4 %), сметаат дека евроатлантските интеграции треба да се стратешки приоритет на надворешната политика на Република Македонија. За останатите две стратешки ориентации се изјасниле мало малцинство од граѓаните (со 10 %, односно 6,5 %). Скоро секој четврт граѓанин не е за наведените опции, бидејќи не знае (11 %) и не е за ниту една од наведените опции (11 %).

И етничките Македонци и етничките Албанци, имаат заеднички ставови за стратешката ориентација на Македонија, со тоа што поддршката за евроатлантските интеграции кај етничките Албанци е малку повисока (74,4 %), за сметка на поддршката за стратешко приближување со земјите од БРИК – која речиси и не постои (0,5 %).

Исправност на надворешната политика на Македонија

Последователен став кој е истражуван по прашањето што треба да биде стратешка ориентација на Македонија е перцепцијата дали надворешната политика се води во исправна или погрешна насока.

Граѓаните се поделени во однос на ова прашање. По околу една третина сметаат дека надворешната политика на Македонија се води во исправна насока (30%), погрешна насока (33,6%) и се неутрални (23,8%) или немаат мислење за тоа (12,6%).

Графикон 2: Дали мислите дека надворешната политика на Македонија се води во исправна или погрешна насока?

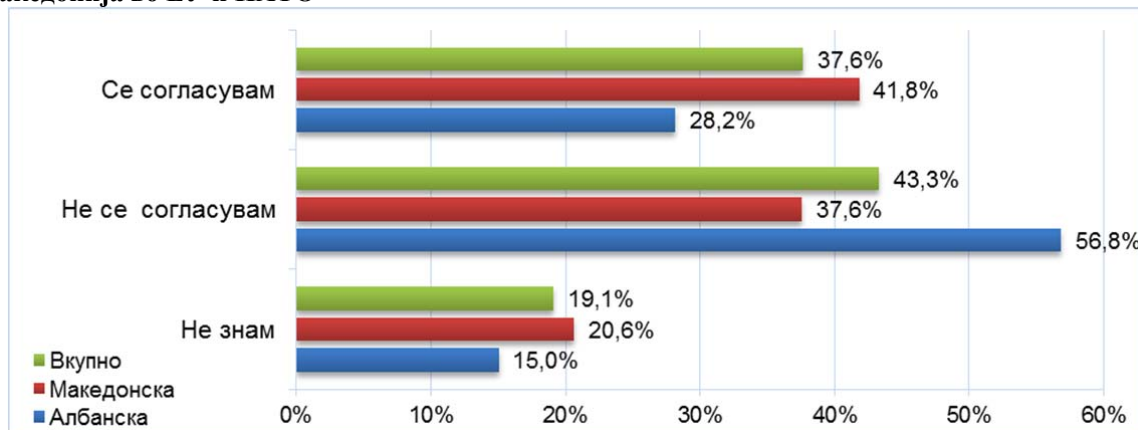
Постојат разлики во перцепциите по основа на етничката припадност. Повеќе испитаници од етничките Македонци, сметаат дека надворешната политика се води во исправна насока (33,7 %) наспроти тие што сметаат дека се води во погрешна (29 %), додека повеќе од двојно етнички Албанци имаат перцепција дека насоката е погрешна (42,6 %), отколку исправна (20,6 %).

Интеграција на Македонија во Европската Унија

Во однос на интеграциите на Македонија во Европската Унија се истражувани перцепциите за посветеноста на Владата на европските интеграции, за приоритетноста на проширувањето на ЕУ воопшто и посебно приемот на Македонија, како и за временската перспектива на членството на Македонија во ЕУ.

Во графикон 3 се претставени перцепциите на граѓаните за посветеноста на Владата на интеграциите на Македонија во ЕУ и НАТО. Мислењата се поделени, 43,2 % сметаат дека Владата не прави сè што е неопходно за интеграциите, наспроти 37,6 % кои сметаат дека Владата прави сè што е неопходно за евроатлантската интеграција на Македонија.

Графикон 3: Согласност со изјавата изјава „Владата прави сè што е неопходно за интеграција на Македонија во ЕУ и НАТО“

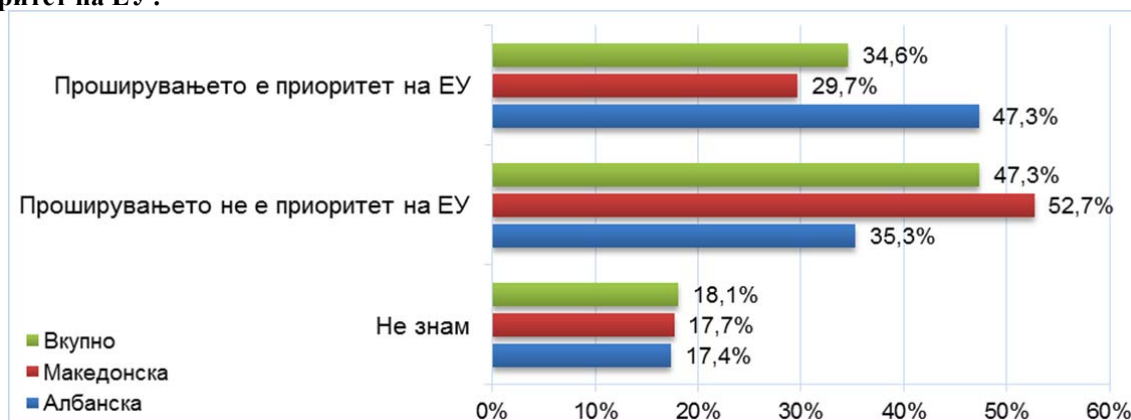

Слично како и кај претходното прашање, постојат поделени перцепции по етничка припадност, со двојно поголем број етнички Албанци кои мислат дека Владата не прави сè што е потребно за интеграциите (56,8 %), наспроти тие што мислат дека прави сè што е потребно (28,2 %). Повеќето етнички Македонци сметаат дека Владата прави сè што е потребно (41,8 %).

Перцепциите на граѓаните за посветеноста на ЕУ кон проширувањето со нови членки, во контекст на економската и финансиска (должничка) криза, се претставени во графикон 4.

Скоро секој втор граѓанин, односно 47,3 % сметаат дека проширувањето не е приоритет за ЕУ, наспроти 34,6 % кои мислат дека тоа сепак е приоритет за ЕУ. Мнозинството етнички Македонци (52,7 %) сметаат дека проширувањето не е приоритет за ЕУ, за разлика од етничките Албанци (47,3 %), кои сметаат дека проширувањето е приоритет за ЕУ.

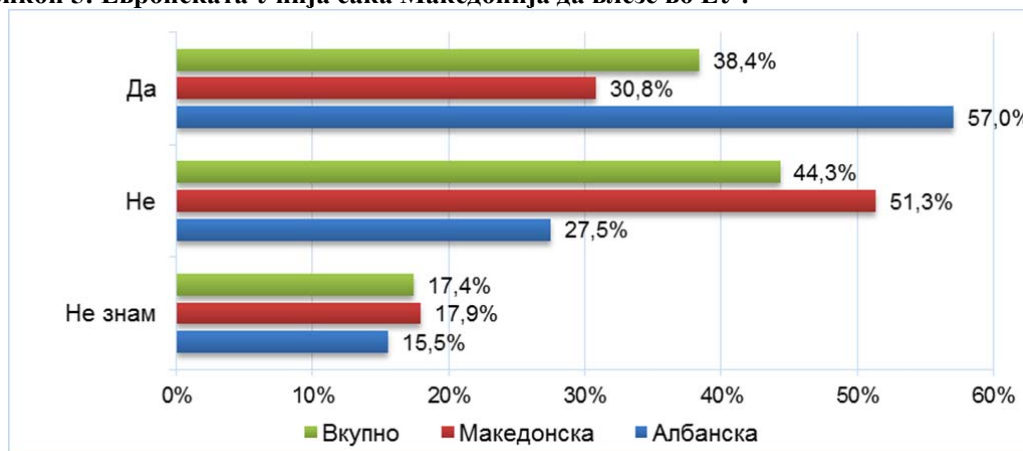
Графикон 4: Во услови на економска криза во ЕУ и еврозоната, дали проширувањето е или не е приоритет на ЕУ?

Перцепциите на граѓаните за посветеноста на ЕУ кон приемот на Македонија во членство, се претставени во графикон 5. Повеќето граѓани сметаат дека ЕУ не сака Македонија да стане нејзина членка (44,3 %).

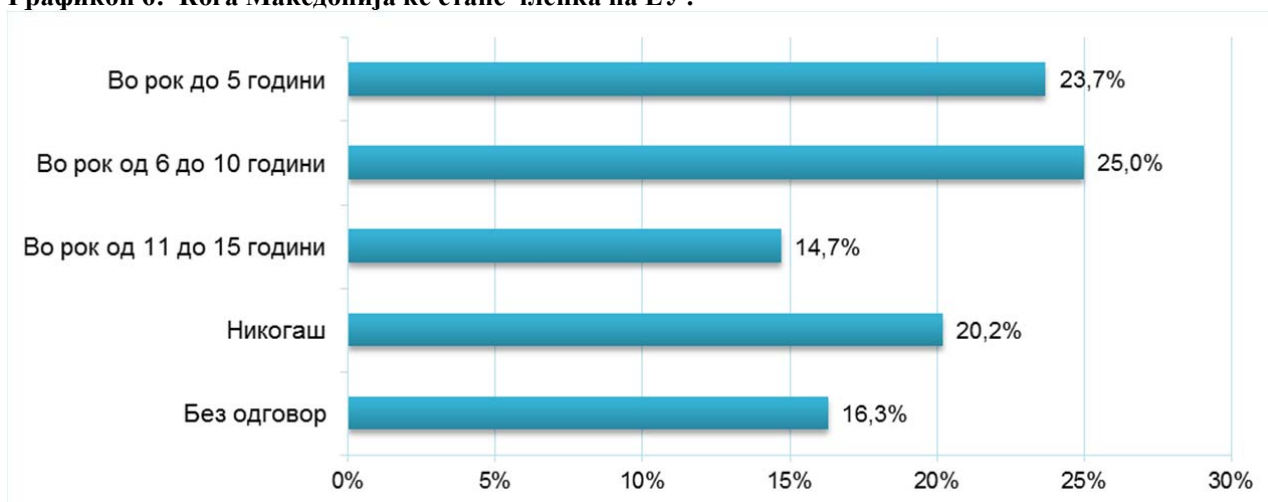
Постојат разлики во перцепциите, односно постојат спротивставени ставови меѓу етничките Македонци и етничките Албанци. Мнозинството етнички Македонци (51,4 %) перципираат дека ЕУ не сака да ја прими Македонија во свое членство, додека мнозинството етнички Албанци (57 %) сметаат дека ЕУ сепак сака Македонија да биде земја-членка.

Графикон 5: Европската Унија сака Македонија да влезе во ЕУ?

За очекувањето на граѓаните за времето потребно за влез на Македонија во ЕУ и НАТО, по околу една четвртина сметаат дека тоа ќе се случи во следните пет години, односно дека ќе требаат меѓу пет и 10 години, а секој петти граѓани (20,2 %) смета дека тоа нема да се случи никогаш. Нема поголеми разлики меѓу етничките Македонци и Албанци, односно кај сите можни опции соодносот е сличен.

Графикон 6: Кога Македонија ќе стане членка на ЕУ?

ЗАКЛУЧОЦИ

Заедно за евроатлантските интеграции

Евроатлантските интеграции се избор на мнозинството граѓани за стратешка ориентација на Македонија, без разлика на етничката припадност. Граѓаните не согледуваат алтернатива на евроатлантските интеграции и поддршката за други ориентации е незначителна.

Поделени ставови за исправноста насоката на надворешната политика

Граѓаните се поделени во однос на исправноста на насоката на надворешната политика на Македонија, со по околу една третина кои сметаат дека надворешната политика на Македонија се води во исправна насока (30 %), погрешна насока (33,6 %) и се неутрални (23,8 %) или немаат мислење за тоа (12,6 %). Ставовите на етничките Албанци се покритички во однос на ставовите на етничките Македонци

Етничка поделеност во перцепцијата за посветеноста за членство во Европската Унија

За етничките Македонци, ЕУ не е посветена на членството, за етничките Албанци не е посветена Владата. Повеќето етнички Македонци (41,8 %) сметаат дека Владата на Македонија прави сè што е потребно за интеграцијата во ЕУ (и НАТО), а дека проширувањето во овој контекст не е приоритет на ЕУ (52,7 %) и дека ЕУ не сака Македонија да биде нејзина членка (51,3 %). Од друга страна, етничките Албанци (56,8 %) сметаат дека Владата на Македонија не прави сè што е потребно за интеграцијата во ЕУ (и НАТО), а дека проширувањето во овој контекст е приоритет на ЕУ (52,7 %) и дека ЕУ сака Македонија да биде членка (57 %).

Македонија членка на Европската Унија за десет години?

Секој четврти граѓанин смета дека Македонија ќе стане членка на ЕУ за 6 до 10 години и заедно со тие што се поголеми оптимисти, секој втор граѓанин има очекување за членство за десет години од сега. За разлика од нив секој петти граѓанин смета дека Македонија нема никогаш да стане членка на ЕУ.